

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvvm Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

De deuolutionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

te non potero illum conuenire: *text. in l. Continuis. §. a. ff. de verbo. oblig. text. in l. Si periculum. §. idem dicendum. de sta. libe. & citatus sine termino tenetur quanto citius potest comparere, reseruat sibi tempore, quo possit proficisci. ca. Cum parati, de appellat. vbi Panor. in vlt. nota.*

Et quamuis ante istam regulam collationes factæ à Papa, vel eius executore de beneficio vacante, licet vacatio ignoraretur, valerent: *vt scribit Ioann. Monach. in cap. Si tibi absenti, de prebend. in 6. Rota decis. 172. nota quod vbi executor, in antiquis. [Sub tit. de prebend. decis. 36.] & idem est dicendum in ordinario, qui poterat conferre beneficium, si vacat. gloss. in c. 2. de elect. in 6. & Lapus allega. 6.*

Collatio- nes si vacat hoc die non valent nisi sine verisimilitate. Tamen hodie istæ collationes sunt nul- læ, à quocunq; factæ fuerint: tum quia hoc est irritum per hanc regulam. Et con- ualent nisi cupiscentiam nesciebant peccatum esse, nisi lex prohibuisset. *cap. nam concupiscentiam, de consuetudine. idem in ista præcoce collatione, nisi fuisset per hanc regulam prohibita: & sic non est opus ad iura contraria responde- re, quæ non habent locum per istam regula- nam: nam esto quod ordinarius possit con- ferre, si vacat, & Papa: tamen illa collatio non valebit, nisi tantum tempus effluxe- rit, quod collationes verisimiliter potue- rint peruenisse ad notitiam collatorum: alioqui nunquam Papa iure præuentionis conferret, quia singulis diebus ordinarius conferret singula episcopatus beneficia si vacarent: & postea quando audiret mor- tem alicuius, expediret collationem ab il- lo die mortis: & infinite fraudes fierent, ac falsitates, quibus obuiatur per istam regulam: necesse est igitur, vt ista regula feruetur in quocunq; collatore. Si vis multa videre de verisimilitudine, lege do- ctorem Andræam Tiraque. in interpreta. l. si vnquam, in princip. c. de reuocand. dona. vbi multa mo- re suo congerit, non tamen loquitur de ista regula, quod miror, cum omnia plenè videatur perlegisse.*

Verisimi- tudo an per mare Ethabet locum hæc regula, siue iter fa- ctum fuerit per mare, siue per terram: nã si quis diceret se ex Aquis mortuis fuisse

Romam vno die, non est verisimile: & id. *habent lo- eo possit opponi hæc regula, licet aliter cum fieri debeat computatio per mare, quam per terram. docto. in l. a. ff. si quis cauto. scripsi in l. in itinere, de verb. signific. ff. alia licet perle- gere per Gomesne plura.*

De Deuolutionibus.

Rescriptum deuolutionis est, quando *Deuolutio quid.* impetratur à Papa beneficium, quod longo tempore vacauit, in quo sic dicitur. Quod beneficium vacauit tanto tempore, quod secundum statuta Lateranen. concilij ad nos sit collatio illius deuoluta: quod probat text. in c. Cum nostris, & c. literas, de concess. prebend. c. vnic. vers. porro, vt ecclesiastica benef. non quod Papa non possit ante conferre: *vt infra dicam: & abunde scripsi in §. Si quis vero, de colla. in concord. quam deuolutionem Budæ. in foren. caducum vocat, quod aibi in ut. de verb. signific. explico in l. silua §. glans caduca. [Hoc verbo deuolui, vtitur iurisc. in l. si. ff. de bonis damn.]*

2 Primò quaero, intra quod tempus be- *Quælibet beneficia intra quod tempus cõ- ferendæ.* neficiis prouidendum sit. Resp. Mandata- rius, quado vacant duo beneficia per obi- tum vnius, si in suo mandato habeat clau- sulam motus proprii, habet decem dies ad eligendum, vtrum velit beneficium acce- ptare. *ca. si pluribus, de preb. in 6. qui tamen non potest requirere beneficium in hoc regno sibi conferri ante mensem præsen- tationis finitum: vt est in forma manda. in con- cord. Is vero qui optionem præbendæ ha- bet, intra viginti dies optare debet. ca. fin. de consuet. lib. 6.*

3 Patronus verò laicus intra quatuor menses præsentare potest, ecclesiasticus autem patronus intra sex menses. *c. vno, de iure patr. in 6.*

4 Maiores verò dignitates, vt episcopa- les & aliæ, debent intra tres menses tri- bui. *capit. ne pro defectu, de elect. cap. Postquam. 50. distinct. Aliæ verò dignitates inferiores, & quælibet beneficia regulariter debent concedi intra sex menses, siue per electio- nem. c. cum nostris. ca. dilectus. & c. Postulastis. vbi Panor. & alij de concess. preb. siue per col-*

lationem. cap. 2. illo tit. & tam à primocol-
latore, quam ab alio. c. fin. de supplen. neglig.
prælat.

5 Pape verò nō est aliquod tempus præ-
fixum, cum non habeat superiorem, qui
possit eius negligentiam supplere. ca. alio-
rum. q. 3. nisi in c. statutum, de præb. in 6.

6 In institutione verò & confirmatione
quo ad confirmantem certum tempus nō
est præstitutum. gloss. & doct. in cap. Cum in
cunctis. §. 1. de elect. cap. quam sit. eod. tit. in 6. gl.
in reg. cancel. 40. idem in permutatione quo
ad approbationem. gloss. in §. visum. in verb.
respectu. de colla. in prag. multa super hoc scri-
psi in tit. de nominatio. Regia. §. in gl. intra sex
menses.

Gradatim
fit devolu-
tio.

7 Et notandum est quod gradatim qui-
libet collator sic confert, sed si negligat, sit
ad superiorem proximum devolutio. §. si
quis verò. de colla. in concord. Qui superior
non solum beneficium devolutum ad eū
conferre potest, sed etiam in possessionē
illius inducere, per text. in cap. Ex parte Ha-
stensis, de concess. præb. vbi Panorm. in 1. no. quia
vbi vnum concessum est, & omnia sine
quibus illud consistere non possent. l. 2. de
iurisdic. omnium iudic.

Devolutio
quare in-
venit.

8 Secundò cur inuentum sit ius devolu-
tionis: Respon. multis de causis, tum ne
ecclesie diu remaneret in suspensio. d. c. 2.
quia diutina beneficiorum vacatio dispē-
ditosa est ecclesis. c. quam sit. de elect. in 6. nā
interim gregem dominicum lupus rapax
inuadit. c. ne pro defectu. de elect. Tum etiam
propter vtilitatem publicam: ne iura &
ecclesie in incerto sint, & pereant. argum.
l. ff. de vsu cap. Et vt actus executioni man-
datur: quod non fieret, quia primus colla-
tor nōquam conferret, vt semper fructus
reciperet. cap. vno. Vt ecclesie sit. beneficia. quod
maximè Reipublice interest. athen. hoc am-
plius. C. de fideicom. vbi si hæres negligens
fuerit solvere legatum, devoluitur hære-
ditas ad cohæredes, vel substitutos, & al-
ios descriptos in §. si quis autem non implens,
cum multis §. seq. in athen. de hered. & Fal-
coll. n.

Devolutio
tempus

9 Et si mater fuerit negligens in peten-
do tutorem, devoluitur ad proximiores. l.

2. §. si mater. ff. ad Tertul. facit l. 1. & per totum. quando
ff. de success. edict. scripti in gl. devoluantur. §. si
quis vero. de colla. in concord.

10 Tertiò quando incipiat currere hoc
tempus? Respon. non à die vacationis, seu
à die scientie & notitie, vel à die quo scire
debit collator. ca. quia diuersitatem, de con-
cess. præben. ca. vno de iure par. in 6. ca. licet. de
supplen. neg. prælat. Rosa dec. 263. Si proprie-
tatem. [sub titul. de causa possess. & proprie-
decis. 8.] quia vbi non est scientia, non po-
test esse negligentia. gloss. & doct. in d. c. 2. &
d. cap. licet. de supplen. neg. præla. gl. in c. si clericus.
de præben. in 6. & in ca. si pluribus, ibidem.
Calder. in tit. de elect. conf. 4. Bal. conf. 469. San-
ctissime. in 4. vol. vbi concludit, Impeditis
tempore belli hoc tempus non currere.
Et Rochus Curt. in tract. iuris patron. in verb.
honorificum. q. 27. post Felinum in c. à nobis. col.
2. de except.

11 Item currit hoc tempus sex mensium
à die, quo capella vel ecclesia fuit facta, &
consecrata, quia dicitur tunc vacas. c. quo-
niam. & cap. Cum propter. de iure patronat. La-
pus alleg. 95. quædam ecclesia. Refert. Decis. conf.
135. Ad iustificacionem. in fi. docto. in clemensi. fi. de
rescript.

12 Et qui allegat scientiam, eam probare
debet, quia ignorantia presumitur, per reg.
iuris in 6. & hoc docet Nicol. Milus in verb.
Patronatus. q. 5. vide Bart. in genero. ff. de his qui
nor. infam.

13 Imò etiā impedito collatori non cur-
rit hoc tempus, siue fuerit iuris impedi-
mentum, siue factis vt si fuerit suspensus,
vel excommunicatus etiam sua culpa. d. c.
quia diuersitatem. Alex. conf. 58. x. fo. in fi. in 5. vol.

14 Et quamuis regulariter contra impe-
ditum impedimento facti currat præscri-
ptio, tamen si iustum sit impedimentum,
datur restitutio, non aliàs. l. Et Anticimus. in
fi. ff. de seruitu. rustic. prædior. gloss. in c. actione.
16. q. 3. l. 2. §. si quis. ff. si quis cautio. Barba. conf.
41. circa. in 2. vol.

15 Tamen hoc casu est speciale, vt non
currat præscriptio. no. Panorm. & alij in ca.
1. de præscript. & las. in §. Rursus. colum. 6. num.
27. de act. in inst. Limitatur non procedere,
quando fuisset tempus statutum in alicuius
favorem

Impeditio
non currit
præscri-
ptio
A die va-
cations
quando
collator
currit

favorem, vel quando esset expressum, tunc currit à die vacationis. *vt in cap. statutum. de prebend. in 6. & in clem. vna. de concess. preben. scripti in §. i. in glo. à tempore vacationis, de nominat. Regia. in concord. quamuis contrariū teneat ibi Ioan. Dayma, & Philip. Probus in addit. in §. cui rei, in ver. iurisdiclio. & in §. quod si quis. i. in verb. superiorum, de colla. in Pragm. vbi à tempore vacationis computari scribit.*

16 Sed Papa postquam statuit sex menses, & voluit illos à die scientiæ computari decisioni Papæ stare debemus, nisi in exceptis, *vt dixi, item quia, in §. si quis verb. de colla. in concor. statuitur, vt currat tempus, ab eo die, quo collator disposuit contra qualificationes prædictas. id est, à tempore, quo contulerit aliis, quàm graduatis: tunc ius ad superiorem deuolutum est, si graduatus profequatur: vt scripti ibidem.*

Ad quem deuolutio fiat in cathedralib.
17 Quarto videndum est, ad quem fiat deuolutio? Respon. faciendæ sunt cõclusiones sequentes. Prima est, in ecclesiis cathedralibus deuolutio quæ propter negligentiam accidit, fit ad proximum superiorem: vnde si volentes eligere episcopum neglexerunt, ad Archiepiscopum deuoluitur. Et si ab Archiepiscopo negligentia processerit, ad Papam fiet deuolutio. *cap. quanguam. vbi doct. de elect. in 6. Panor. & alii in c. cum in cunctis, in si. de elect.*

18 Et propter negligentiam collegii, vel per mortem omnium de collegio ius prouidendi deuoluitur ad eum, qui habebat potestatem confirmandi electum, siue sit episcopus, siue alius prælatus: *& docet Panor. in c. nu. 10. col. pen. de electio.*

19 Si verò propter delictum omnium fiat deuolutio, tunc ad summum Pontificem fiet, non ad proximum superiorem: *vt docet tex. in d. c. quanguam. & gl. Panor. & alii in c. Bone. i. in si. de electio.*

20 Si autem aliqui tantum deliquerint, vtpote quia pars canonicorum elegerit indignum, vel omisit formam. *c. quia propter. de electio remanet penes illos, qui non peccarunt: quia delinquentes pro mortuis habentur, per c. Gratian. de postula. prælat. vbi doct. & in d. c. cum in cunctis, in si. Panor. in cap.*

bone. i. in si. & c. Dudum. i. col. 2. de elect. Mandagor. in tractat. de elect. cap. 9. vbi Boer. in addition.

21 Secunda conclusio, Quando ad episcopum & eius capitulum spectabat collatio, siue coniunctim, siue diuisim, tunc vno negligente ad alteram deuoluitur collatio. *per d. c. 2. de concess. preb. vbi Panor. & c. vno. ne sede vacan. in 6.*

22 Nisi in deuolutis ad episcopum, quæ post episcopi negligentiam ad Capitulum non deuoluuntur: quia in illis non est ista communio inter episcopum & Capitulum, ideo deuoluentur ad superiorem episcopi. *arg. c. ne pro defectu, in si. de elect. Innocen. & Panor. in d. c. Cum in cunctis, in si. glo. in §. item circa. in ver. Visum, in verb. Legatorum, de colla. in prag. 10a. Francif. in tract. de offic. & potestate c. sede vacan. in 2. q. parisi. 2. Aufser. decis. 434.*

23 Hodie ex consuetudine generali totius Regni, qui parua est communio inter episcopum & suum Capitulum, sed frequentius rixæ & controuersiæ: quando collatio spectat ad episcopum & Capitulum, vel archiepiscopum, deuoluitur collatio non ad Capitulum, sed ad Archiepiscopum, & ab archiepiscopo ad alium superiorem. *Imol. in clem. Si de beneficio, q. 2. de preben. per c. licet. vbi dicit deuolui de archiepiscopo ad Papam, non autem ad Patriarcham.*

24 Limitatur in Patriarcha Lugdunensi, ad quem ab archiepiscopis fit deuolutio, & semper est sic solitus conferre de consuetudine generali regni Franciæ: sed si collatio spectet ad solum Capitulum, tunc deuolutio fiet ad episcopum. *d. c. 2. vbi doct. vel ad archiepiscopum, si sit Capitulum Ecclesiæ archiepiscopalis: & nisi sit contraria consuetudo: vt in Ecclesiâ Carnoten.*

25 Tertia conclusio, quando collatio ad inferiores spectat, tunc deuolutio fit ad episcopum, nisi consuetudo, vel priuilegiū sit in contrarium: vt in exemptis. *clem. vna. de deuolutio. supplen. neglig. prælat. vbi Cardinal. & in clem. de beneficio, de præb. & tunc fit deuolutio ad episcopum loci, vbi situm est beneficium.*

glo. & doct. in clem. vna. in verb. locorum, de sup- plen. negli. prelat.

26 Nisi inferior aliquid haberet facere, vt si Capitulum presentaret, & Abbas institueret, tunc ad instituentem fiet deuolutio. gl. in verb. dispositio nem, in d. clem. vna. de Rota. decis. 278. in antiq. nam dicit Panor. in c. 1. col. pen. de elect. quod patrono negligente, seu mortuo sine hærede, ius prouidendi deuoluitur ad illum, qui potest instituere. per d. glo.

Post tempus sex mensium non valet collatio.

27 Quinto elapso tempore conferendi non poterit amplius episcopus conferre purgando moram, vel aliàs. Et idem in alio collatore, quia ipso iure deuolutio facta est: ideo non valet collatio, etiam si primo die post sex menses contulisset. gloss. & doct. in c. 2. de concess. preb. Card. in cle. si de benef. in 2. not. de preb. licet aliàs possit quis moram purgare: vt probatur in c. Potuit, ibi, Ceteri satisfatione, de locato. & in l. & si post tres. ff. si quis cautio. ac in leg. si insulam, de verb. oblig.

28 Tum quia tempus præfixum ad conferendum censetur esse de forma: nam vbi tempus in constitutione apponitur, cõsetur appositum pro forma text. in auben. Que supplicatio. vbi Bald. & Salic. C. de precib. Imperat. offer. faciel. scire oportet. §. consequens. ff. de administr. iur.

29 Maximè tempus est de forma, quãdo adiiicitur clausula, quod post tempus quis non audiatur: vt consilium Rom. cons. 27. nescio quid dubitatione. in fin. & cons. 56. vix eximie. ideo collatio facta etiam extra statuta tempora non valet, quia forma nõ est seruata: vt docet Albert. Brun. in tract. de forma & solemnita. a. bus Rubr. quando aliquid conseatur traditum pro forma in 16. conclus. scripti in tractat. nomi. q. 14. etiam si archiepiscopus non conferat nõ poterit sustineri collatio post sex menses per prædicta.

30 Limita nisi archiepiscopus concederet eidẽ episcopo aliquo d tempus, vt pote duos menses post sex menses. tunc poterit conferre iure archiepiscopi, non suo, cum iam sit exclusus: vt no. in c. Vintonien. de elect. hoc etiam nominatim docet Albert. in leg. si cum dies. in si. princ. ff. de arbit. per illum tex.

31 Item episcopus adhuc post deuolutionem vnire beneficium poterit: teste Fed. cons. in. quæstio talis. col. 3. quia diuersum est ius vniendi & conferendi: quod vocabulorum diuersitas ostendit. l. si idem. C. de codicil. & hoc firmabo infra. in mater. vniõ.

32 Sexto collatio facta ante deuolutio- Collatio nem non valet, quia antea collator nullam ante deu- conferendi potestatem habebat in illo be- lutionem neficio non deuoluto, nec conualescit, si non valet. primus non conferat, nisi de nouo conferatur post tempus. doct. in c. 2. de preben. in 6. Fel. & alii in cap. cum ex officio, de pre. ser. Boer. in decis. Burdeg. q. 70. queritur. Scripti in tracta. nominato. q. 17. nu. 12. quia pro non dato habetur, quod ab illo datur, qui non potest de iure donare. e. quod autem. in si. de iure par- rona. nec ista collatio coloratum præbet ritualum, quia omnino est nulla. doct. in cap. cum nostris, de concess. preb. & Panor. in cap. 2. ne sede vacan.

33 Septimò poterit episcopus ex causa assignare terminum collatori, seu electo- Sex men- ribus, intra quem habeant providere de ses breui- ministris: alioqui si non prouiderint, po- vi non pos- terit episcopus conferre. arg. irrefragabili. §. sum a ju- excessus, & c. quanto. & e. ad reprimend. con. de perrone. offi. ordi. Panorm. in ca. Cum ecclesia. in gloss. i. de electio.

34 Sed non poterit terminum iuris auferre, cum indultum à iure beneficii nemini sit auferendum. reg. indultum de reg. iur. in 6. sed prædicta locum habent in quibus non est terminus præfixus.

35 Octauò si collatio non fuerit sortita effectum, vt quia is noluit acceptare, vel post consensum iuri suo renunciauit. Tunc idem conferre poterit alteri, & terminus nouus datur, ac si de nouo vacasset, per ca- Terminum sex men- si electio. de elec. in 6. Panor. in c. cum Vintonien. sum da- illo in nu. 13. decis. Rota. 283. & decis. 882. in an- tur accepta- tiq. & decis. 1. de iure parrr. facta.

36 Nonò si episcopus sit exemptus ab eo deuolutio ad Rom. Pontificem fiet, per ca- Ab exem- licet & c. sicut. de supplend. neglig. prelat. Rom. ptus ad conf. 361. in casu scripti. in §. si quis verò. in verb. Papam deuolutio fit. Ad alium de colla. in concord.

37 Ab exemptis regularibus ad episcopum deuoluetur, qui autoritate Apo- stolica

stolica conferet. c. cum singula. de prebe. in 6. cle. vna. de suppl. negl. prelat. nec poterit tunc legatus conferre: quia specialiter data est potestas episcopo, & vnius actus, ob id data potestas legato non derogat illi speciali. cap. Pastoralis. in fin. de rescrip. c. Dudon. & cap. Quamuis. de preben. in 6. facit. si hominem. ff. manda. nisi expressa fuerit data illi potestas.

38 Nec quidem legatus poterit ratione concursus conferre beneficia, quæ deuoluuntur ex alia prouincia, quæ non est suæ legationis, licet deuoluantur ad Archiepiscopum suæ prouinciæ, vt de episcopo Viuarien. ad Archiepiscopum Vienne. tunc legatus Auenionen. intra sex menses non conferet, quia non concurrit in his deuolutis, licet in aliis fecus. cap. 2. de offi. leg. in 6. glo. in verb. legatorum. §. visum. de colla. in pragm. & Io. de Selua in tract. de benefi. in 3. parte. q. 66. nisi data ei esset specialis potestas à Papa ista etiam beneficia conferendi, vt fieri solet.

Deuolutio fit ad Episcopum in quo beneficium suum est. 39 Decimo is episcopus confert, in cuius diocesi sita sunt beneficia, ideo si Abbas sancti Gerinani sit negligens ad conferendum beneficium situm Aureliæ, deuoluetur collatio ad episcopum Aureliæ. per gl. in cle. vna. in verb. locorum, de suppl. negl. prelat. scripti in §. Si quis verò. in verb. deuolutio. de colla. in concor. & hoc est notandum. facit. l. si prædium. Cod. de præditi. minor. quia omnes basilicæ conferendæ sunt ab eo episcopo, in cuius territorio sunt. cap. Regenda. & c. nouerint. q. i. c. omnes. Basilicæ. 16. q. 17.

Deuolutio fit cum qualitate personis & personis, quæ in prima erant collatione, per tex. in cle. vna. de suppl. negl. prelat. quia res transit cum sua causa. l. alienatio. ff. de contrab. empt. l. radari. de acquir. rer. dom. Et ille qui substituit furioso, debet substituere illas personas, quas furiosus si sapiens esset instituisset. l. humanitatis. C. de impub. & subrogatum debet sapere naturam eius in cuius locum subrogatur. l. si eum. §. qui in iuratum. ff. si quis cauto. facit. l. ff. de solut.

41 Vnde si episcopus conferre debeat

nominato, ita tenebitur Archiepiscopus, ad quem ius deuolutum erit: alioqui collatio non valebit. §. si quis verò, ubi dixi, de colla. in concor.

42 Idem si quis debebat conferre alicui de genere fundatoris, vt is ad quem deuolutio facta est teneatur sic conferre, per d. cle. vnam.

43 Duodecimo, quamuis in beneficiis sit præstitum conferendi tempus: vt in d. c. 2. de concess. preb. & superius dixi, tamen in officiis Regis non, vt videtur innuere glos. in c. ad Apostolicæ. in fin. de re iudic. in 6. licet iura disponentia de beneficiis, regulariter trahantur ad officia secularia: vt sentit Bart. in l. 2. §. data. ff. de optio. leg. & Lucas de Penna in l. amonas. C. de eroga. militar. annonæ. lib. 12. & expressè lo. Lupus in repetit. cap. per vestras, in princ. num. 6. De donatio. inter vir. & vxor. etiam iura loquentia in officiis trahuntur ad beneficia, si in illis eadem sit ratio, & nisi contrarium inueniatur statutum.

Tempus conferendi officia regum non est taxatum.

44 Decimotertio notandum est, quod Curia Rom. seruat in his deuolutis, vt lolear derogare foundationi beneficiorum, etiam si in illa caueatur expressè, quod obtinens tale beneficium teneatur in illo personaliter residere, & esse sacerdos, vel ad sacerdotium intra annum promoueri, ac quod cum illo non possit aliud obtinere.

In collatione iure deuolutio derogatur à Papa suæ dationi.

45 Secus quando petitur fundationis derogatio quo ad omnes eius partes, etiã non expressas, vel exprimendas, quia illa non datur: possunt enim esse tales, quibus Papanon derogaret: vt scribit Staphil. in tract. de literis gratiæ, rub. de modo & forma impetrandi, vers. vlt. non omittitur num. & c.

46 Decimoquarto addendum est, quod Papa vult. Papa semper conferre beneficium vacans, modis be- & maxime tribus modis poterit, primo iure præuentionis. c. dudum. de preb. in 6. dist. 1. in §. declarantes. de mand. apostol. in concord. per præuentionem. quæ præuentionis fuit illi tantum referuata in beneficiis qualificatorum: sed in aliis nihil immutatum inuenio in Francia, nisi in rubr. denominatio. Reg. in episcopatus, Abbatibus, & Archiepiscopatus, ac in prioratibus: ideo conferre semper potest, prout iura statuunt.

Conferre beneficia per concursum Papa potest ac legatus.

47. Secundò Papa etiam confert concurrèdo cum aliis collatoribus præter desiderium illorum, *text. in c. quia. vbi Panorm. nos. 5. de concess. preben. vnde si Papa velit cõferre ratione illius concursus, quia concurrat cum quolibet ordinario in potestate, & iurisdictione. c. si eo tempore, vbi lo. Mo. na. de electio. in 6. & d. ca. quia. est enim ipse ordinarius totius orbis. c. cuncta. 9. q. 3.*

48. Nam quamuis potestatem ordinariis dederit, maiorem tamen sibi retinuit. *c. dudum. de preben. in 6.* ideo bonum esset in bullis exprimere, quia si cõferret tantum iure deuolutionis, non posset conferre ante tempus elapsum, sed ratione cõcurfus semper potest: vnde multæ clausulæ solent in bulla apponi, & illa claus. vel aliàs quouismodo vacet, hoc significare potest.

49. Et notandum est, quòd vbicunque aliquis collator potest conferre beneficiũ iure ordinario, vel deuoluto, poterit & Papa illud conferre ratione concursus, quem habet cum quolibet ratione superioritatis. *d. cap. cuncta per mundum. 9. q. 3. & hunc concursum Legato à latere Papa, vel iura concedere solent. c. si à sede. vbi doc. de preb. in 6. multò magis sibi retinet, cum nusquam tantam censeatur dare potestatem, quin maiorem semper retineat. d. cap. Dudum. de preb. in 6. scripsi in §. si quis verò. in gl. vlt. de colla. in concor.*

50. Et quando beneficium est sub patronatu laicorum, Papa non intendit conferre nisi apponat illam clausulam, quòd tãto tempore vacauit, quòd eius collatio est ad sedem Apostolicam legitimè deuoluta: vt est constitutum in regula Pauli 3. cancel. 40. & tunc non derogatur iuripatronatus laicorum, sed de illo iure debet fieri mentio, teste Domin. conf. 50. quæritur an episcopus. Sequitur Staphil. in tractat. de lit. gratiæ, f. 57. vers. hinc est quòd in prouisionibus, scripsi sup. in tracta. signaturæ.

Iure deuoluto à Papa prouidetur beneficiis.

51. Tertio Papa etiam confert iure deuoluto, vt hic: *& in c. cum nostris. & ca. literas. de concess. preb. quamuis episcopi & alii superiores iure suo, & pleno iure ac deuoluto*

conferant, non tamen iure concursus nisi Papa & legatus à latere ex concessione. *d. cap. si à sede. de preben. in 6. cap. 2. de offic. lega. in 6.*

52. Decimoquintò si episcopus iure deuoluto conferat, cum non ita vacaret: sed præfatus episcopus iure quid em ordinario conferre poterat, non valebit talis collatio, *per rex. in c. ex parte. in si. de concess. preb. quia quod noluit, potuit, & quod voluit, adimplere nequit: cap. cum super. de offic. deleg. l. multum. C. si huius alteri vel sibi.*

53. Sic dixi in episcopo, qui in mensibus graduatorum contulit alicui tanquam graduato, qui tamen non erat, licet potuisset: & valuisset collatio si dixisset tanquã idoneo: tamen non valebit collatio postquam iste non est graduatus, quia illi tanquam graduato facta fuit, quia non erat illius qualitatis. *§. teneantur, in gl. alteri, de colla. in concor. facit quod plene scribit Roman. conf. 496. primus. & lo. de Selua. in tract. de benef. in 3. part. q. 41.*

54. Decimexto fit deuolutio de patronis ad episcopum, vel alium habentem instituire. *gl. sing. in clem. vna. in verbo dispositionem, de supplend. negli. prelator. & si duo presentauerint indignum, & vnus dignum, non remansit ius in illo solo, licet in electionibus secus: c. bone, & c. in Genesi, de elec. nam quando electio fit, illa competit eligentibus vt vniuersis, sed presentatio vt singulis c. 1. & 2. de iure patr.*

55. Ideo non potest remanere apud duos, vel minorem partem sicut electio, videte tamen Panorm. & alios in *d. cap. 3. & Paul. de citat. in tract. de iure patro. in 6. part. q. 28. & in 13. part.* quia non videtur ratio diuersitatis inter istos.

56. Decimosextimo si patronus presentauerit ei, cui non debebat per ignorantiam: & postea is possederit beneficium, quod permutauit cum alio accedente auctoritate Episcopi, an valeat huiusmodi permutatio: quia videtur deuolutum ius ad Papam ex eo, quòd patronus non presentauit ei cui debebat. Contrarium tamen docet Lapus *alleg. 95. quedam ecclesia, eo scilicet quòd patronus tunc dicitur negligens,*

Collatio facta iure deuoluto cum non sit, non valet.

Provisio facta ab graduato cui tanquã graduato, qui non est, non valet.

De patronis ad quos deuolutio fiat.

gens, ideo nec fit deuolutio, per ca. 2. & cap. quia. de concess. preb. supra dixi.

57 Decimo octauo quamuis apud iuriu interpretes fit controuersum an capitulu sede vacante fungatur vice episcopi generaliter, vel in casibus à iure tantum expressis. Et Panor. & alij in ca. 2. per illum text. dicunt Capitulum non succedere in ius episcopi, nisi in casibus à iure expressis, ponderando text. ibi, cum nusquam inueniatur: sed ille text. loquitur in collationibus, secus in alijs, vt inferius dicitur.

Regula affirmatiua quod cap. sede vacante refungitur vice episcopi.

58 Ego autem putarem statuendam regulam affirmatiuam, videlicet quod Capitulum fungatur vice episcopi in spiritualibus, quam in temporalibus. cap. pen. & vlt. de suppl. neglig. prela. li. 6. & ca. 18. cui. de elect. in 6. maxime in his que spectant ad iurisdictionem episcopi, etiam in omnibus necessarijs capitulum in locum episcopi succedit, & est necessarius administrator. gl. in verb. Capituli. cle. 1. de heret.

59 Vnde omnia quæ ad merum & mistum pertinent imperium (paucis exceptis) administrare potest. l. 2. C. de offic. eius qui vice alterius gerit c. ad abolend. an. de heret. Nam postquam in spiritualibus & temporalibus ministrat capitulum, ergo generaliter: quia vicarius generalis dicitur, qui in temporalibus & spiritualibus est creatus. c. fin. de offi. vicar. lib. 6. dixi supra in materia vicariorum: hoc etiam probatur in d. c. 2. ne sede vacan. sumendo à contrario: nam ibi dicit, nusquam inueniri iure cautum, quod episcopus vice capituli in collationibus beneficiorum fungatur: ergo in alijs inuenitur, & hoc etiam sequitur Federic. consil. 30. ad cap. col. 2. & Ioan. Fran. in tract. de offic. & potesta. c. sede vacan. in. q. 1. parus.

60 Speciale est in collegio Cardinalium, vt certos casus mortuo Papa pertractare possit, cle. Ne Romani, de ele. ergo in episcopo, & suo capitulo ius est contrarium.

61 Item quando episcopus à Paganis est captus, Capitulum in spiritualibus & temporalibus nullis exceptis administrat, sicut si per mortem vacaret. c. pen. & vltim. de suppl. neglig. prela. li. 6. ergo per mortem

sede vacante capitulum generaliter administrat, tam in spiritualibus quam in temporalibus, nisi exceptum fuerit: quia in permisis omnia concessa censentur, quæ non sunt prohibita. c. inter. de transla. episcopi.

62 Vnde sede vacante poterit capitulum constituere vicarium in spiritualibus & temporalibus, qui ista administret, alioqui si perperam & negligenter administret, poterit creari visitator. cap. vlt. de suppl. neglig. prela. li. 6. & officium eius conscribit Ioan. Fran. in d. tract. de offi. in q. vlt. secunda partis.

63 Et iste vicarius & officialis capituli poterit suspendere, excommunicare, interdicare, priuare, & absolueri. ca. his que. in fin. de maior. & obed. ca. vno. illo. ri. li. 6. poterit ergo capitulum creare penitentiarium, qui absoluat in casibus etiam episcopo reseruatis. Panor. in d. c. his que, de maior. & obed. Ioan. de Selua in tract. de benefi. in 2. part. q. n. gl. & doct. in c. 2. de penit. & remis. Io. Fran. vbi supra, q. 6. partis secunde, tract. de offic.

64 Poterat etiam hic vicarius dispensare in casu necessario, & cum causa. vt cū scholastico causa studij poterit dispensare de non promouendo ad septennium suscepto subdiaconatu, c. cum ex eo. de elect. in 6. Fede. di. conf. 30. an capitulum. Ioan. Fran. q. 5. partis 1. vbi supra. dispensare tamen super defectu natalium non potest, nec in casibus in quibus episcopus non posset. Fel. in d. ca. cum olim. q. 8. de maior. Porr. Paris. consil. 95. pro Lupo. col. pen. nu. 25. col. 4. & consil. 136. stante defectu. col. 1. ibidem.

65 Poterit quoque visitare episcopo mortuo, vt crimina corrigantur. Panor. in c. cum olim. de maior. & obed. quamuis gl. in d. cle. 1. dubitet, dicens indigere declaratione superioris: itidem congruam portionem assignare: vt per gloss. in verb. diocesani. cle. 1. de iure patro. scripsi in tract. de congr. portio. quest. 7.

66 Limitatur non procedere in his quæ sunt ordinis, quæ non potest vicarius per se tractare, sed poterit conuocare episcopum vicinum, qui ordines conferat cum cautela studio, id est præstabit cautionem episcopus, quod ex hoc nullum ius sibi,

Vicarius & officialis a capitulo sede vacante creari possunt.

Officium vicarij & officialis cap. sede vacante.

Que non possit facere capitulum sede vacante.

nec possessionem acquirat. *facit. ca. Suffraganus. de elect. c. Pontifices. 7. q. 1.*

67 Dat etiam literas dimissorias Capitulum. *cum nullus. §. episcopo. de tempor. ordinario. lib. 6. episcopus facit consecrari, & clericos ordinari. dicit Federic. d. conf. 30. col. 2. d. c. is cui. de elect. in 6.*

68 Secundo non procedit in his, quae competunt episcopo iure delegato, vel ex privilegio singulari, tunc Capitulum sede vacante non fungetur vice illius. *gl. & do. in cle. in verb. Capituli. de haeret. c. fin. de priuileg. lib. 6. quam sententiam probat Federic. d. conf. 30. col. 2. & Panor. in cap. cum olim. vers. 5. de maior. quia in his nullam communionem habent canonici cum Episcopo: & privilegium personale non egreditur personam. *reg. privilegium. de reg. iur. in 6. c. sane. de priuileg. lib. 6.**

Capitulum
an creare
licentiatos
episcopo
defuncto
possit.

69 Et sic Capitulum non competet potestas creandi licentiatos, vel doctores, si iure speciali episcopus hoc privilegium habebat, secus si iure communi, ut tanquam episcopus. *Panor. in ca. cum olim. in fin. de maior. §. obed. & in dubio videtur competere tanquam episcopo. & sic ad Capitulum spectabit, ut in Episcopo Montipessulani patet. *gl. vlt. in cle. fin. de magist. dicit quod vbinon apparet, episcopus cum Capitulo hoc faceret, ergo vacante sede ad Capitulum deuoluetur: non tenetur tamen episcopus requirere in his Capituli consensum vel consilium, teste Panor. in c. cum Apostolica. in fi. de his quae sunt a praela. Feli. in cap. verum. col. 1. de iudic.**

Non conferre
capitulum
sede vacante
nec praesentat.

70 Item capitulum non potest conferre. *c. illa. ne sede vacan. nec praesentare Ioan. And. in d. c. vno. de maior. Card. in cap. presbyteri. col. vltim. 24. distinct. quia verbum collationis comprehendit praesentationem. *gl. in cle. vna. de verum permu. & quia praesentatio est in fructu, sicut collatio. *gl. in c. cum olim. de maioritat.***

71 Etiam non potest conferre, quamvis collatio spectet ad episcopum cum consilio & assensu capituli, *per text. in d. c. vno. §. cum vero. ne sede vacan. in 6.*

Archiepiscopus be-

72 Nec etiam Archiepiscopus vacante sede potest conferre beneficia ad collatio-

nem episcopi spectantia, sicut nec episcopo capto. *cap. penult. de supp. negi. praelat. lib. 6. scopim. facti. c. Pastoralis. de offic. ord. vbi in casibus a iure expressis Archiepiscopus habet potestatem: sed iste casus non inuenitur expressus, ergo non potest, sicut etiam nec venire potest. *vt nor. doct. in c. ne sede vacan. *gl. in cl. fin. de reb. eccl. non alien. Et in casu negligentiae potest conferre Archiepiscopus. c. 2. de concess. preben. sed episcopus mortuus non potest dici negligens. d. c. 2. in fi. ergo Archiepiscopus sede vacante conferre non poterit: quamvis. *gl. videatur innuere contrarium, in d. c. presbyteri. 24. dist. & dicitur sedes vacare donec Episcopus nouus adeptus fuerit possessionem, teste Host. in cap. olim. de restitu. spol. refert Feli. conf. 40. Pisani col. 2.****

73 Ad haec non poterit conferre etiam hospitale in titulum, quia loco beneficii habetur. *cle. Quia coningit. de relig. dom. cle. 2. de preb. secus quando ad nutum daretur: vt docet Ioan. de Selua, in tract. de benefic. in 2. part. q. n. circa fin. Et vt breuius dicam, non poterit conferre beneficia nec maiora, nec minora, regularia, nec secularia, multo minus dignitates, cum beneficiorum nomine haec etiam veniant, *clon. Auditor. vbi *gl. de reser. c. 1. de regu. iuris, in 6.***

74 Quod primo sublimita non procedere, quando collatio spectaret ad Episcopum & capitulum simul, tunc Episcopo mortuo, vel excommunicato posset capitulum conferre. *ca. vno. ne sede vacan. lib. 6. c. fi. de regu. lib. 6. siue Episcopus in collatione esset tanquam Episcopus, & sic primus in capitulo, siue tanquam canonicus, vt secundum ordinem receptionis: nam utroque casu mortuo Episcopo capitulum conferret. *c. a collatione. de appel. li. 6. Panor. & alij in c. fi. de concess. preb.**

75 Diuersum est si cum episcopo alius conferat. *Pan. in c. cum olim. de maior. tum quia hic casus non reperitur a iure expressus, & ratione communionis in primo casu permittitur, vt multa alia, in l. si communionem. ff. quemadmodum seruit. amittant. Alex. & las. in l. sed si plures. §. filio. ff. de vulga. doct. in c. 1. de iud. & in c. de quarta, de preser. Bauer. in §. restet.*

§. testis, col. 7. de testa. in inst. quæ communitio non est quando Episcopus confert cum alio. facit §. si. de donat. in inst. & l. de vend. re. rum. ff. cum priua. commu. lib. 6.

76 Idem si spectaret ad capitulum cum consilio Episcopi, tunc eo mortuo capitulum conferre etiam poterit non expectato Episcopi consilio. *d. c. vno, in si. ne sede vacan. in 6.*

Commendare ad sex menses capitulum potest.

77 Secundò potest capitulum sede vacante commendare beneficiũ ad sex menses, vel ad breuius tempus, maxime beneficium habens onus annexum. *per c. Significatum, de præb. in no. & Pan. in d. c. illa. 2. Ne sede vacan. Panor. & alij in c. bone. de appell. Anchar. in ca. vno, de maior. & obed. li. 6. de Montelaud. in c. 2. de inst. lib. 7.*

78 Tamen si superior intra sex menses non prouiderit, vel si non esset adhuc aliquis Episcopus, poterit adhuc illi continuare commendam, donec superior prouiderit: *vt docet Ioan. Franc. in tract. de offic. & potesta. c. sede vacan. q. 3. par. 2. & quia hoc fit ex necessitate, vt ecclesie deseruiatur: vnde per hoc limitabitur. ca. Nemo deinceps, de elect. lib. 6. vt instante necessitate possit parochialis ecclesia commendari ultra sex menses: necessitas enim facit licitum, quòd aliàs esset illicitum. si quis propter, de furr. l. 1. ff. de offi. consul. l. 2. §. 1. & ibi gl. ff. ad leg. Rhodiam, de iactu.*

Episcopus durante commendam conferre potest.

79 Per hanc tamen commendam non præiudicabitur Episcopo, quia ipse poterit conferre illud beneficium etiam inuito eo cui fuit commendatum, & eo etiam nõ vocato. *argu. c. si verò, & ibi gl. de iure parro. vt docet Præpos. in d. c. presbyteri, col. vlt. 24. distin. quod facere non posset post collationem, tum quia collationes beneficiorum perpetuo fiunt, nec ab illis debet possidens amoueri sine magna causa. cap. iuris peruersum. 56. dist. Tum etiam quia commendatarius est tanquam custos fructuum beneficij, & reuocato deposito depositarius desinit habere ius retinendi. l. 1. & per votum. ff. de positi. gl. in d. c. nemo. Et quia hæc commendam fit ex necessitate, vt deseruiatur ecclesie, & vt nullum interim patiatur dispendium: & ne fructus beneficij pereant vnde*

in his necessariis succedit capitulum sede vacante: *vt inferius dicitur, vide Paris. conf. 90. circa, in 4. vol.*

80 Præterea potest Capitulum sede vacante œconomum præficere ecclesie, vt iura illius regat, & administret. *cum vos, de offic. ordinar. hoc enim pertinet ad Episcopum ratione vniuersalis iurisdictionis Episcopalis, in qua succedit capitulum sede vacante. gl. & doct. in d. c. vno, per illum. text. de maiori. lib. 6.*

81 Non poterit tamen capitulum commendare ecclesiam parochialem nisi sacerdoti, & in legitima ætate constituto, quia hoc prohibetur omnibus. *in d. ca. Nemo, de elect. in 6. & non censetur habere maiorem potestatem capitulum, quàm Episcopus haberet, si viueret. Nec substitutus in locum alterius maiore præditus erit præminencia, & potestate, quàm is cuius vices gerit. l. sed si hac. §. fin. vbi Ias. ff. de in ius vocan.*

82 Commendare tamen perpetuò non posset, quia per hoc præiudicaretur Episcopo, sicut in collatione, quam non potest capitulum facere. *d. c. illa. & Ioan. Franc. in tract. de offic. & potesta. c. sede vacan. 3. q. secundæ par. 1.*

83 Sed poterit capitulum commendare regulare seculari & econtrà: vt asserit Petrus de Peru. *in c. si constituerit, de accu. prout refert Præpos. in c. presbyteri, col. vlt. 24. distin. sed pace eorum dixerim, hoc non est verum: quia hoc prohibetur Episcopo, videlicet sic conferre & committere. in clem. vna, de supplen. neglig. prælat. quia solus Papa commendat regularia secularibus, & secularia regularibus: c. cum singula, de præbend. lib. 6. Sed Capitulum non est maius episcopo, cum succedat in episcopi locum. Ergo regularia quidem regularibus commendare posset, & secularia secularibus, non econtrario.*

Commendare regulare seculari non potest capitulum.

84 Tertiò Papa etiam poterit durante hac commenda à Capitulo facta, & de ea mentione habita, prouidere de hoc beneficio, aliàs si non faceret mentionem commendæ, subreptitia esset Papæ prouisio. *gl. & doct. in d. cap. Nemo. & Ioan. Franc. in d.*

Papæ prouisio post commendam an valeat.

tract. in 3. q. 2. par. col. 2. quia non vacat durante commenda: ideo Papa non videtur contulisse, nisi eam expresserit, *teste Cald. conf. 6. de preb. & conf. 30.*

85 Limita in collatione necessaria, quæ capitulum sede vacante facere potest, unde mandatario conferre licebit, & nominatis, ac graduatis. *Pan. & alij in d. c. illa, ne sede vacan. scripsi in tract. nomi. q. 3. num. 30.*

86 In his etenim quæ sunt necessaria, lex indulget capitulo, vt ministret, *c. 1. de instit. li. 6. l. de pupillo. §. si quis riuos. ff. de noui oper. nuncia. & vbi imminet periculum & præiudicium, quod pertinet ad iurisdictionem episcopalem, capitulum succedit vacante sede: vt not. gl. in c. la. de heret. Pan. in ca. is qui, in fin. de maior, ne ex defectu superioris possit periculum generari, vt ibi.*

Instituere
potest capitulum sede vacante.

87 Quarto fallit in institutione: potest enim capitulum vacante sede presentatos à patronis. *c. 1. & 2. de instit. li. 6.* quia hoc necessario agit. postquam facta est presentatio: sed presentatio est actus voluntarius, *gloss. & doct. in d. ca. 1. & Paul. de Cast. in tract. iuris pa. in 6. parte. q. 33. & seq. art. 3.*

Confirmare
potest capitulum sede vacante.

88 Quinto confirmare electos non prohibetur. *c. cum olim, de maior. quia confirmare est iurisdictionis episcopalis in qua iurisdictione capitulum succedit: sed conferre est donare, collatio donatio dicitur, in c. relatum, de preb. c. vno. vt eccl. benefic. & donare quis non potest sine mandato. c. fin. de offic. vicar. lib. 6.*

89 Et minus est confirmare, quam conferre: quia electus habet ius, ex elect. *c. fin. de elect. in 6.* sed is cui confertur, nullum ius habebat ante collationem: & quia conferre non est iurisdictionis episcopalis, sed est cuiusdam facultatis extrinsecæ: vt not. Ioan. Andr. in cap. quamquam, de elect. in 6. post Imo. in d. c. illa.

90 Confirmans vtitur iurisdictione, conferens autem donare videtur: quod non potest facere capitulum sede vacante, sed debet reservare fructus futuro successor. *c. quia sepe, de elect. lib. 6.* sed intellige quod confirmare poterit electos in ecclesiis inferioribus, vt Abbates, sed electum episcopum confirmare non poterit, sed

Archiepiscopus. *d. capit. cum olim.*

91 Sit tamen electio alicuius dignitatis spectaret ad capitulum, & confirmatio ad episcopum vacante sede, capitulum eligit & confirmabit. *gl. & doct. in cap. pen. de suppl. neg. prelar. quia duplici iure fungitur. l. si consul. ff. de adoptio. scripsi in §. si quis verò, de colla. in conc. in gl. dispositiones.*

92 Sexto capitulum vacante sede, potest conferre beneficia deuoluta ad episcopum ratione negligentiae, vel delicti inferioris: quia illa deuolutio pertinet ad episcopum ratione iurisdictionis episcopalis: & quæ deferuntur ea ratione, deuoluntur sede vacante ad capitulum. *c. cum olim, de maior. Ioan. Andr. in c. quamquam, de elect. li. 6. Panorm. in c. 2. vt. not. ne sede vacan. vbi dicit hanc deuolutionem fieri fauore beneficij ne diutina sit vacatio. c. quam sit, de elect. in 6. ergo non debet expectari nouus successor ad conferendum.*

93 Panorm. tamen in c. cum olim. col. 2. de maio. tenet contrarium: tum quia eadem est ratio in his, quæ in aliis. & quia regula est negatiua, in d. c. 2. ne sede vacan. Nec obest si quis dicat esse necessarium ob diutinam vacationem, quia interim commendare vel œconomum præficere, capitulum poterit: vt superius dictum fuit, sed non conferre. *Fel. in d. c. cum olim, & huic sententiæ subscribo post Bal. in cap. ne pro defectu, col. 2. de elect. & Ioan. Fran. in tract. de offi. & potesta. in 2. part. q. 2. ver. quero an episcopus, in fin.*

94 Septimo non potest capitulum sede vacante, recipere resignationes, & conferre: quia hoc non videtur à iure concessum, & hoc videtur probare tex. in c. vno. §. capitulum verò, ne sede vacan. in 6. vbi dicit capitulum non debere se intromittere de collationibus ad episcopum spectantibus, ergo nec per resignationem: quia verbum, intromittere, intelligitur quomodocunque se immiscere de collationibus, ergo non poterit conferre vacans per resignationem: & quia hoc est proprium episcoporum. *capit. questum de rerum permutat. gloss. & doct. in clement. vna, de rerum permutatone.*

95 Ego verò sic distinguere, quod capitulum

Recipere
resignationes
nec an capitulum
possit

tulum non potest recipere resignationem liberam & simplicem, sed resignationem, quæ fit ex causa permutationis, recipere poterit, quia est necessaria, & cum causa: sic conciliantur sententiæ contrariæ. & hoc videtur decidere Inno. & Fel. in d. cap. cum olim: de maior. & Ioan. Fran. in d. tract. q. 2. in fin. Bal. in c. ne pro defectu, de elect.

96 Nec sequitur, potest capitulum priuare, ergo & recipere resignationes: quia ista diuersa sunt, & separata: & separatim separata est ratio. l. ff. de calumniar. & insinuare potest, sed non conferre: & hoc scilicet permutare est vtile ecclesiis & necessarium, vt perfonæ, quæ vni loco minus sunt vtilis, alibi se valeant exercere. d. c. quæ situm, in fi.

97 Vbi gl. dicit, quod si beneficia sint in eadem ecclesia sine onere, possunt autoritate propria permutari: secus in diuersis ecclesiis, ego vellem semper habere superioris autoritatem, etiam in eiusdem ecclesiæ beneficiis: & hoc est necessarium, quicquid in contrarium iactetur.

Reservatio beneficii post mensem an capitulum conserre possit. 98 Octauo poterit conferre beneficium referuatum post mensem, sicut vicarius episcopi. ca. statutum, de preb. in 6. vt firmat Ioan. Fran. q. 8. col. 3. part. 1. vbi supra: quod non putarem verum, quia text. ibi concedit episcopo, & eius vicarius, ergo non aliis. c. qualis. 25. dist. 1. cum preter. ff. de iud. & quia iure cautum non reperitur, imò reperitur reg. in contrarium, vt supra dixi: ergo exceptio debet esse scripta, alias regulæ stari debet. l. i. ff. de reg. iur. & hoc probat. text. in c. pen. de supp. neg. prela. lib. 6. & in d. c. statutum dicitur, quibus Canonice commissum est: quod non est capitulum.

99 Limita nisi Papa crearet visitatorem sede vacante, eo casu hic posset beneficia conferre, quia plenissimè videtur creatus, & ad omnia, ca. vlt. in fin. de suppl. neg. prelati.

Vnre an possit capitulum sede vacante. 100 Nonò poterit capitulum ex causa vnire beneficia his casibus, quibus episcopus posset, dummodo nihil detrahatur iuri episcopali. Card. & Imol. in clem. 1. de stat. monach. Petrus de Peru. in tract. de vnio. eccl. c. 4. & Fel. in c. cum olim in fi. de maior.

101 Decimò sede vacante non deuoluetur, ad capitulum collatio præbendarum: nec poterit capitulum illas conferre. ca. 2. ne sede vacan. quia collatio beneficiorum sit ad cap. est in fructu. gl. in ca. cum olim, de maior. & sede vacante. c. quia sepe, de elect. in 6. clem. pen. illo. iit. sic & collatio: & quia in his videtur electa industria episcopi, vt idoneis, conferat. cap. grauem, de preb.

102 Adde quod collatio est donatio. cap. relatum, de preb. c. 1. & 2. ne sede vacan. c. vno vt eccl. benef. & quis non potest sine speciali mandato donare. ca. fi. de offi. vicar. lib. 6. & quia nusquam iure cautum reperitur. d. c. illa glo. in clem. 1. in verb. potestatis, de electio. & quia donatio alienatio est. ca. nulli, de rebus eccl. non alien. quæ non potest fieri à capitulo sede vacante. c. si qua. 12. que est. 2.

103 Et quamuis. d. c. illa. 2. loquatur in præbendis, tamen idem est in aliis beneficiis, tex. in ca. vno. S. fin. ne sede vacan. in 6. vbi dicit in beneficiis, & c. de inst. ibidem, & per gl. in c. cum olim, de maior. & obe. Ioan. Fran. in tract. de offi. q. 1. partis secundæ, vbi plenè. Nec quidem poterit capitulum obtinere collationem etiam per præscriptionem, quæ non currit, sed dormit sede vacante. cap. Ex transmissa, de prescript. Ioan. Fran. in q. 9. partis primæ.

104 Vndecimò alienare bona episcopatus non poterit capitulum sede vacante, si qua, de rebus. 12. q. 2. gl. & doct. in d. c. 2. & in c. usque, & d. c. cum olim, de maior. licet possit capitulum consentire alienationi, & interponere autoritatem ex legitima causa, si inferiores ecclesiæ alienent ex causa, & in his casibus, quibus episcopus posset: quia aliud est alienare, aliud consentire: & consensus in alienatione non est prohibitus. cap. sine exceptione, vbi scripsi. 12. q. 2. vide per Ioan. Fran. que. 8. part. 2. in d. tract. & plenius. q. 2. & Feder. in tract. permuta. q. 36. hoc teneatis, quicquid doctor. dicant in contrarium. Et etiam non potest capitulum sede vacante dispensare cum spurio ad tonsuram, licet episcopus possit, cap. de filiis preb. in c. de filiis, de iur. in d. q. de maior.

Alienare bona episcopatus non potest capitulum sede vacante.

Et obed. Et Paul. Paris. cons. 136. sane defectu. col. in 4. vol.]

Impetrans iure deuoluto modum vacationis declarat.

105 De cimonono impetrans iure deuoluto tenetur declarare modum vacationis, alioqui collatio eidem non suffragabitur: *vt patet in regu. Can. & ita pronunciauit Senatus anno 1528. die 2. Martii pro Ioanne Blondet, qui hoc requisierat coram Conferuatore vniuersitatis Paris. licet denegasset: tamen Senatus recedentiã huic Blondet adiudicauit: vt dixi supra in signatura.*

Impetrans iure deuoluto per incapacitatem ante sententiam possessionem fructus non potest recipere.

106 Vigesimo impetrans iure deuoluto per incapacitatem possessoris, non debet ingredi possessionem, & fructus recipere ante sententiam aliquam possessoriam in hoc Regno, aliã priuatur iure possessorio: nec debet sequestrari beneficium impetratum tanquam vacans per incapacitatem: *vt statutum est in const. Regis. ut. De la reformation des provisions, art. 15.*

107 Secus ergo erit in aliis impetrantibus, iure deuoluto, aliã quã per incapacitatem: quia hic modus est odiosus, aliã verò modum non, & sic odia restringi debet. *Leum quidam. ff. de lib. & posthu. & postquam vnum modum exprimit, tantum in illo intelligitur. arg. l. cum prator. ff. de iudic. & cum his benedictus sit Deus in sempiterna secula, Amen.*

De Rescripto si neutri, si alteri, & si nulli.

Duplici iure conferri potest beneficium per viam si neutri.

Item alio acquiritur modo beneficium, videlicet per rescriptum si neutri: vt si duo litigent super beneficio aliquo, & neutrum videtur ius obtinere in eo, impetrabo illud beneficium à Papa hac lege, vt si neuter ius habuerit in beneficio, Papa mihi conferat. Quod duobus modis fieri potest. Primo Episcopo dirigendo rescriptum, qui cognoscit de causa, vel alteri cui Papa mandabit.

2 Quod si per euentum litis huiusmodi constituerit, neutrum dictorum litigantium in dicto beneficio ius habere, & idem beneficium (vt præmittitur) vacare: & tẽpore date præsentium non sit in eo ius alicui specialiter acquisitum cum omnibus

iuribus, & pertinentiis suis eidem N. auctoritate nostra conferas, & assignare procures, inducens, &c. & Papa olim sic mandabat conferre.

3 Et vidi dubitari, si lata fuerit sententia contra quemdam, à qua ille appellauit, an possit hoc rescriptum impetrare, & dirigere iudici appellationis, quia adhuc non est index: Reip. posse, cum ista clausula, Cum autem sicut eadem, &c. Idem N. si à dicta sententia infra tempus ab ea appellandi existens, appellare proponat, & à nonnullis alleratur neutri dictorum, &c. ius competere illos, &c. madamus, quatenus si dictu N. à sententia ipsa appellare, & causam appellationis huiusmodi tibi committi contigerit, ac per euentum litis huiusmodi constiterit neutri, &c. conferas. &c.

4 Secundo Papa interdum non mandat conferri, sed confert, si neutri litigantium sit ius quæsitum: & hoc est tutius: & iste postea petit in iudicio recipi in partem, & recipitur: & sic seruatur in Francia.

5 Differentiã nunc statuendã sunt inter hæc rescripta. Primò datur alteri, si duo litigent, alter litigantium impetrat illud beneficium, si alteri ius quæsitum non sit: & sic hoc rescriptum conseruandi etiam vim habet.

6 Item si ille, qui nullum ius habebat, fecerit committere causam contra intrusum, & postea impetret gratiam, si alteri, fatendo se nullum ius habere, an sit ei concedenda hæc gratia, si alteri ius non competat, quòd isti impetranti provideatur: & vidi impetrari, & obtineri: tamen quia dolose videtur intrasse litẽ, & nullu ius à principio habuisse, sed quia fatetur hoc, ideo valebit pmissio illi facta de stylo curiẽ Romã.

7 Item gratia si neutri, vel si alteri, potest impetrari, si is qui mecum litigat, nullum ius habeat, non quòd ego impetret ius suum, quia dico eum nullum ius habere: sed petro, quòd si constiterit eum nullum ius habere per euentum litis, quòd mihi provideatur: & ita etiã fieri potest, nec ista sunt contraria: quia licet antea concessum mihi fuisset beneficium, tamen quia prius erat alteri fortẽ concessum, hoc die video me ratione

Si alteri impetratur à colligante.

ius colligantis quò modo impetrari potest.